

La prosòdia del friülà en el marc de l'Atles Multimèdia de Prosòdia de l'Espai Romànic

Paolo Roseano

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized neither its spreading and availability from a site foreign to the TDX service. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service is not authorized (framing). This rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

La prosòdia del friülà
en el marc de l'Atles Multimèdia
de Prosòdia de l'Espai Romànic

Paolo Roseano

Tesi presentada per optar
al grau de **Doctor en Lingüística** amb menció europea
en el programa de doctorat de *Lingüística i Comunicació*,
Bienni 2006-2008
Departament de Lingüística General,
Universitat de Barcelona,

sota la supervisió de

Dra. Ana Ma. Fernández Planas
Universitat de Barcelona

Setembre de 2012

Annex B1

AMPERReno: instruccions d'ús

AmperReno

INSTRUCCIONS DE L'APLICATIU PER CANVIAR ELS NOMS DELS FITXERS AMPER

1. Finalitat

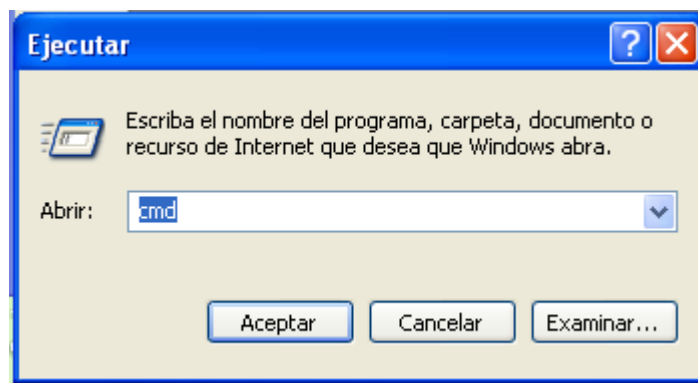
El programa canvia el nom dels fitxers txt0 generats pel programa Amper2006, per tal de poder extreure'n les dades necessàries a aplicar els llindars psicoacústics a l'etiquetatge.

2. Requeriments de sistema

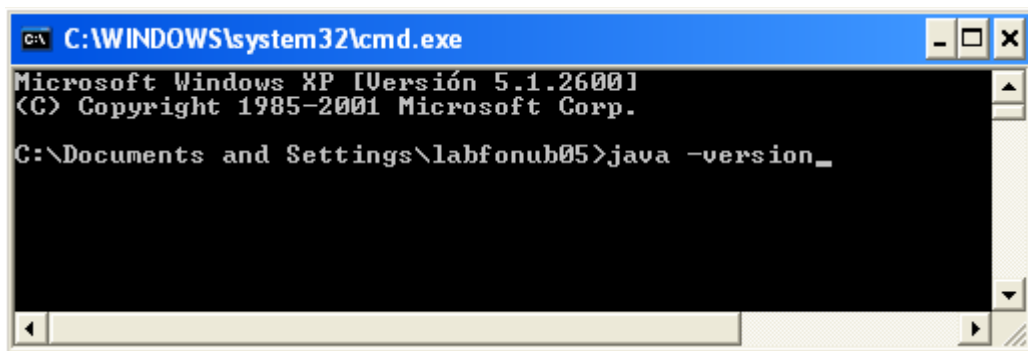
El programa està escrit en Java. Pot ser utilitzat en Windows, Mac i Linux. Per fer-lo servir, a l'ordinador ha d'estar instal·lada l'última versió de Java.

Per controlar si Java està instal·lat a un ordinador que fa servir Windows, s'ha de:

- 1) seleccionar el menú "Inicio",
- 2) seleccionar "Ejecutar",
- 3) a la finestra que s'obre, digitar "cmd" i "Aceptar".

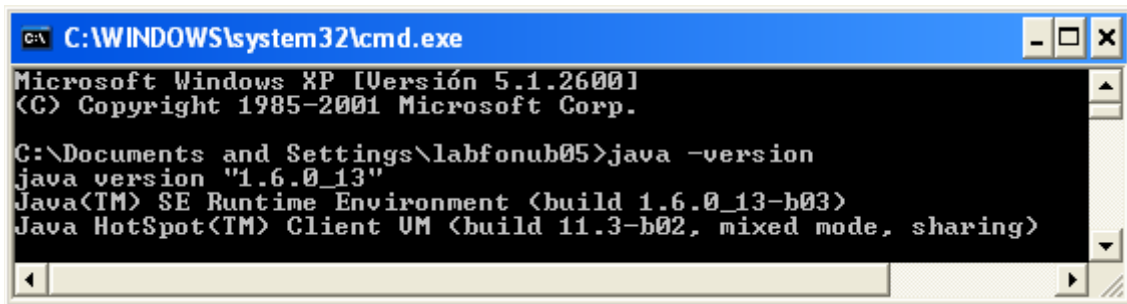

- 4) s'obre una finestra negra, a la qual s'ha d'escriure "java -version" i donar-li a Enter.

5) han d'aparèixer dues línies com aquestes:

```
java version "1.x.x_x"  
Java(TM) 2 Runtime Environment, Standard Edition
```



```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe  
Microsoft Windows XP [Versión 5.1.2600]  
(C) Copyright 1985-2001 Microsoft Corp.  
C:\Documents and Settings\labfonub05>java -version  
java version "1.6.0_13"  
Java(TM) SE Runtime Environment (build 1.6.0_13-b03)  
Java HotSpot(TM) Client VM (build 11.3-b02, mixed mode, sharing)
```

6) si no apareixen, s'ha de baixar Java des d'aquesta adreça:

<http://www.java.com/en/download/>

3. Instal·lació

No cal instal·lar el programa. Només s'ha de:

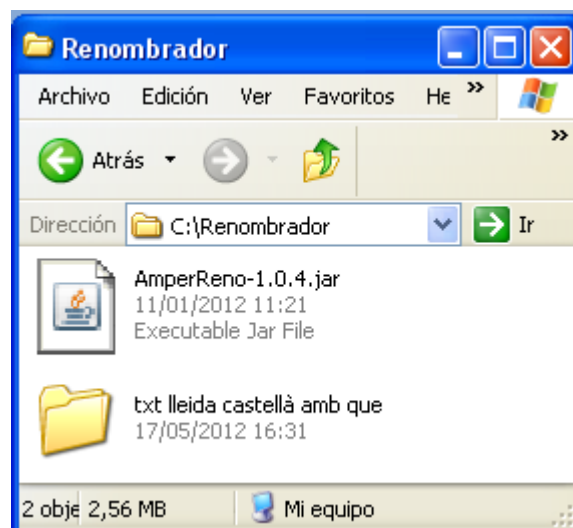
- 1) crear una carpeta "Renombrador" al disc dur C,
- 2) posar-hi el programa, és a dir l'arxiu "AmperReno-1.0.4.jar".

4. Funcionament

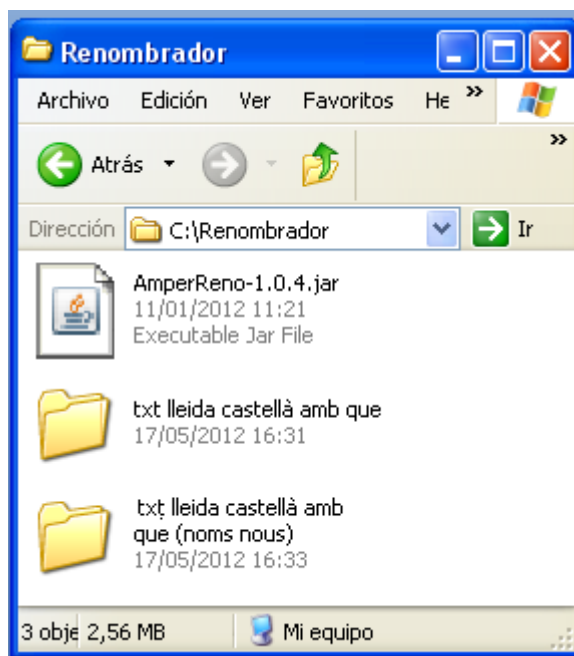
4.1. Preparació

Per utilitzar el programa s'han de tenir tres elements:

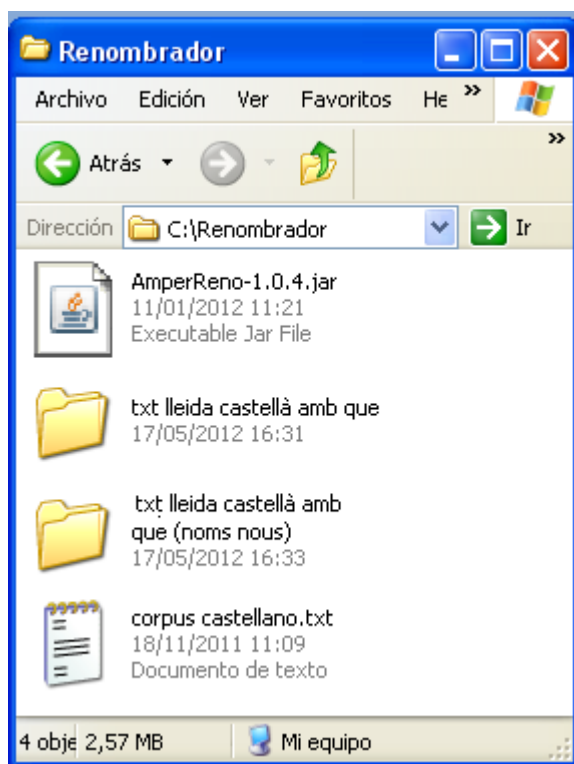
- 1) els arxius que el programa Amper 2006 crea a la carpeta C:\Amper**ficheros0txt1puntoHz**. Aquests arxius s'han de copiar i posar a una subcarpeta a l'interior de la carpeta C:\Renombrador. La subcarpeta pot portar un nom que recordi el seu contingut, com ara "txt lleida castellà amb que".

- 2) una subcarpeta de destinació, on el programa posarà els arxius amb els noms nous. Aquesta subcarpeta també s'ha de posar a la carpeta C:\Renombrador. La subcarpeta pot portar un nom que recordi el seu contingut, com ara “txt lleida castellà amb que (noms nous)”.

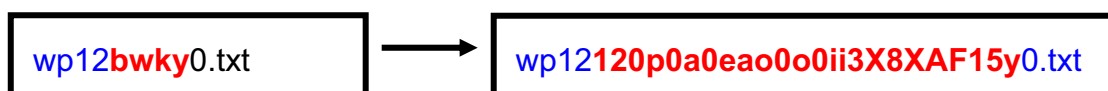

- 3) un arxiu en format txt que conté les instruccions per canviar els noms dels arxius. Aquest arxiu ha de ser posat a la mateixa carpeta C:\Renombrador. La subcarpeta pot portar un nom que recordi el seu contingut, com ara “corpus castellano.txt”. Per crear aquest arxiu, vegeu les instruccions al paràgraf 4.2.

4.2. Creació de l'arxiu txt que conté els noms antics i els nous

AmperReno substitueix el 4t, el 5t, el 6è i el 7è dígit del nom dels arxius txt creats per Amper2006 amb una sèrie de 24 dígits. Per exemple, el nom de l'arxiu `wp12bwky0.txt` es transformat en `wp12120p0a0eao0o0ii3X8XAF15y0.txt`. Queden invariants els primers 4 dígits del nom (que indiquen la localitat i l'informant) i l'últim dígit (que sempre és 0 i que indica que estem treballant amb les mitjanes).

Què volen dir els números i les lletres que apareixen al nom nou?

Els números i les lletres del nom nou contenen informacions sobre les posicions accentuals, el timbre de les vocals tòniques, les síl·labes i la modalitat. Estan dividides en blocs.

Primer bloc: número de la frase

`wp12120p0a0eao0o0ii3X8XAF15y0.txt`

El primer bloc de la part nova del nom conté tres xifres. És el número progressiu de la frase. Va de 001 a 126 per al corpus de català i castellà sense les interrogatives encapçalades per “que”, i de 001 a 189 per al corpus de català i castellà amb les interrogatives encapçalades per “que”.

Nota: La primera xifra del conjunt de tres pot ser utilitzada per codificar altres informacions. Per exemple en el cas del corpus del friülà, s'utilitza com a primera xifra el 9, que indica que la frase conté vocals tòniques llargues.

Segon bloc: posicions accentuals

`wp12120p0a0eao0o0ii3X8XAF15y0.txt`

El segon bloc de la part nova del nom conté sis dígits, que indiquen quin tipus de paraules trobem als tres sintagmes (i, si n'hi ha, a les seves expansions). Cada dígit correspon a un sintagma/expansió. Com es veu a la taula següent.

Dígit	Sintagma a les declaratives i a les interrogatives sense “que”	Sintagma a les interrogatives amb “que”
1r	SN1 = subjecte	SV = verb
2n	Expansió del SN1	En aquesta posició mai no hi ha cap paraula
3r	SV = verb	SN2 = objecte
4t	En aquesta posició mai no hi ha cap paraula	Expansió del SN2
5è	SN2 = objecte	SN1 = subjecte
6è	Expansió del SN2	Expansió del SN1

En aquest bloc s'utilitzen només quatre codis: tres lletres (minúscules) i el número 0 (zero).

Codi	Significat
a	Paraula aguda
p	Paraula plana
e	Paraula esdrúixola
0 (zero)	No hi ha cap paraula en aquesta posició

Exemples

Si agafem la frase “El capità no porta el passaport propici”, aquest bloc serà codificat com a: **a0p0ap**.

Si agafem la frase “Que no porta la el passaport propici el capità?”, aquest bloc serà codificat com a: **p0apa0**.

Tercer bloc: *timbre de les vocals tòniques*

wp12120p0a0ea0o0o0ii3X8XAF15y0.txt

El tercer bloc de la part nova del nom conté sis díigits, que indiquen el timbre de les vocals tòniques de la frase. Cada díigit correspon a un sintagma/expansió. Com es veu a la taula següent.

Dígit	Sintagma del qual s'agafa la vocal tònica, a les declaratives i a les interrogatives sense “que”	Sintagma del qual s'agafa la vocal tònica, a les interrogatives amb “que”
1r	SN1 = subjecte	SV = verb
2n	Expansió del SN1	En aquesta posició mai no hi ha cap paraula
3r	SV = verb	SN2 = objecte
4t	En aquesta posició mai no hi ha cap paraula	Expansió del SN2
5è	SN2 = objecte	SN1 = subjecte
6è	Expansió del SN2	Expansió del SN1

En aquest bloc s'utilitzen lletres (minúscules) per indicar el timbre de la vocal, i 0 (zero) indica que no hi ha cap paraula en aquella posició:

Codi	Significat
i	i
e	e tancada
b	e oberta
a	a
v	o oberta
o	o tancada
u	u
s	schwa
0 (zero)	No hi ha cap paraula en aquesta posició

Si l'element vocàlic tònic és un diftong, es pot fer servir com a codi la vocal “forta” del diftong. Tot i això, cal recordar que aquest bloc de codis serveix per analitzar la durada de les vocals. Per tant, els diftongs NO poden ser analitzats en aquest sentit. Les frases que contenen diftongs tòncics s’han de descartar. També s’ha de descartar les que continguin un diftong a la pretònica o a la posttònica.

Exemples

Si agafem la frase “El capità no porta el passaport propici”, aquest bloc serà codificat com a: **a0v0vi**.

Si agafem la frase “La guitarra española se toca con pánico”, aquest bloc serà codificat com a: **ao00a0**.

Quart bloc: síl·labes accentuades

wp12120p0a0eao0o0ii**3X8XAF**15y0.txt

El quart bloc de la part nova del nom conté sis dígit, que indiquen el número progressiu de les síl·labes tònciques. Cada dígit correspon a un sintagma/expansió. Com es veu a la taula següent.

Dígit	Sintagma del qual s’agafa la síl·laba tònica, a les declaratives i a les interrogatives sense “que”	Sintagma del qual s’agafa la síl·laba tònica, a les interrogatives amb “que”
1r	SN1 = subjecte	SV = verb
2n	Expansió del SN1	En aquesta posició mai no hi ha cap paraula
3r	SV = verb	SN2 = objecte
4t	En aquesta posició mai no hi ha cap paraula	Expansió del SN2
5è	SN2 = objecte	SN1 = subjecte
6è	Expansió del SN2	Expansió del SN1

Els codis poden ser números o lletres (majúscules).

Codi	Significat
1	La primera síl·laba és tònica
2	La segona síl·laba és tònica
3	La tercera síl·laba és tònica
4	La quarta síl·laba és tònica
5	La cinquena síl·laba és tònica
6	La sisena síl·laba és tònica
7	La setena síl·laba és tònica
8	La vuitena síl·laba és tònica
9	La novena síl·laba és tònica
A	La desena síl·laba és tònica
B	La onzena síl·laba és tònica

C	La dotzena síl·laba és tònica
D	La tretzena síl·laba és tònica
E	La catorzena síl·laba és tònica
F	La quinzena síl·laba és tònica
G	La setzena síl·laba és tònica
H	La dissetena síl·laba és tònica
I	La divuitena síl·laba és tònica
J	La dinovenena síl·laba és tònica
K	La vintena síl·laba és tònica
L	La vint-i-unena síl·laba és tònica
M	La vint-i-dosena síl·laba és tònica
X	No hi ha cap paraula en aquesta posició

Nota: al moment de comptar les síl·labes, s'ha de tenir en compte la resíl·labificació. Per exemple, la frase “El capità no porta el passaport propici” es divideix així: “El-ca-pi-tà-no-por-**tael**-pa-ssa-port-pro-pi-ci”. De la mateixa manera, la frase “La guitarra espanyola se toca con pánico” es divideix així: “La-gui-ta-**rraes**-pa-ño-la-se-to-ca-con-pá-ni-co”.

Exemples

Si agafem la frase “El capità no porta el passaport propici”, aquest bloc serà codificat com a: **4X6XAC**.

Si agafem la frase “La guitarra espanyola se toca con pánico”, aquest bloc serà codificat com a: **369XCX**.

Cinquè bloc: número total de síl·labes

[wp12120p0a0eao0o0ii3X8XAF15y0.txt](#)

El cinquè bloc de la part nova del nom conté dos dígit, que indiquen el número total de síl·labes que formen la frase. És obvi que, al moment de comptar les síl·labes, s'ha de tenir en compte la resíl·labificació.

Exemples

La frase “El capità no porta el passaport propici” es divideix així: “El-ca-pi-tà-no-por-**tael**-pa-ssa-port-pro-pi-ci”. Per tant, conté 13 síl·labes (i no pas 14).

De la mateixa manera, la frase “La guitarra espanyola se toca con pánico” es divideix així: “La-gui-ta-**rraes**-pa-ño-la-se-to-ca-con-pá-ni-co”. Per tant, conté 14 síl·labes (i no pas 15).

Sisè bloc: modalitat

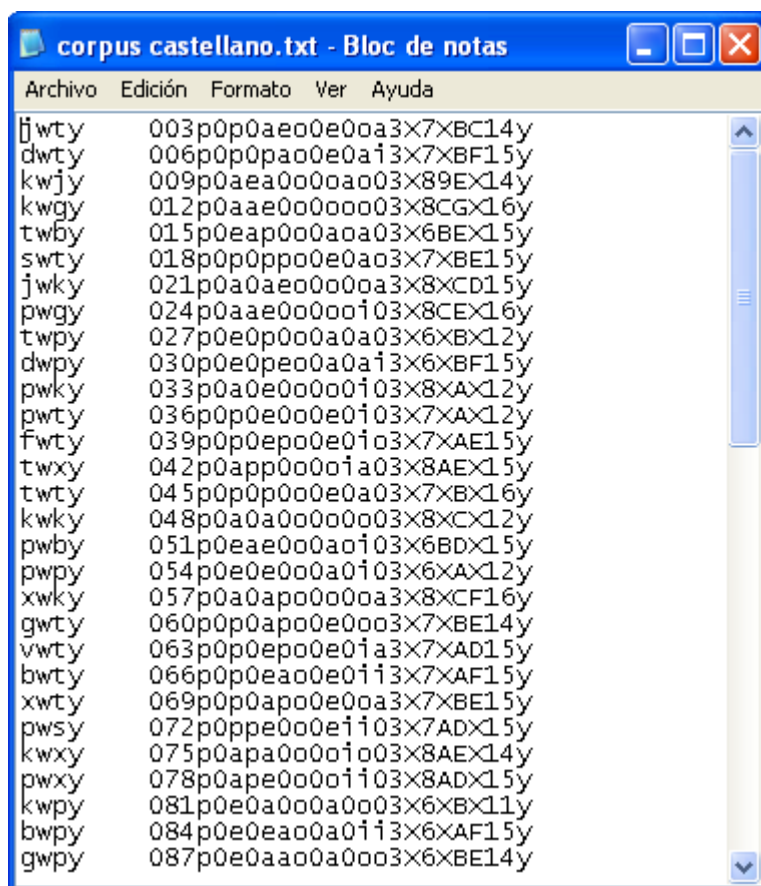
[wp12120p0a0eao0o0ii3X8XAF15y0.txt](#)

El sisè bloc de la part nova del nom conté un dígit, que és una lletra (minúscula) que indica la modalitat de la frase. Les lletres que es fan servir són les mateixes d'Amper, per això només cal copiar la lletra que indica la modalitat al nom antic de l'arxiu.

Com es crea l'arxiu txt que conté els codis antics i els nous?

Com s'ha dit abans, s'ha de crear un arxiu en format txt que conté la taula de conversió, que li permet al programa AmperReno de canviar el noms del arxius creats per Amper2006.

L'arxiu en qüestió és un txt que conté dues columnes, separades per una tabulació. A la primera columna consten els 4 dígits que es volen canviar als noms antics. A la segona columna consten el 24 dígits dels noms nous.

Un cop creat aquest arxiu txt, s'ha de guardar a la carpeta C:\Renombrador. L'arxiu txt pot portar un nom que recordi el seu contingut, com ara "corpus castellà.txt".

4.3. Canviar el nom dels arxius

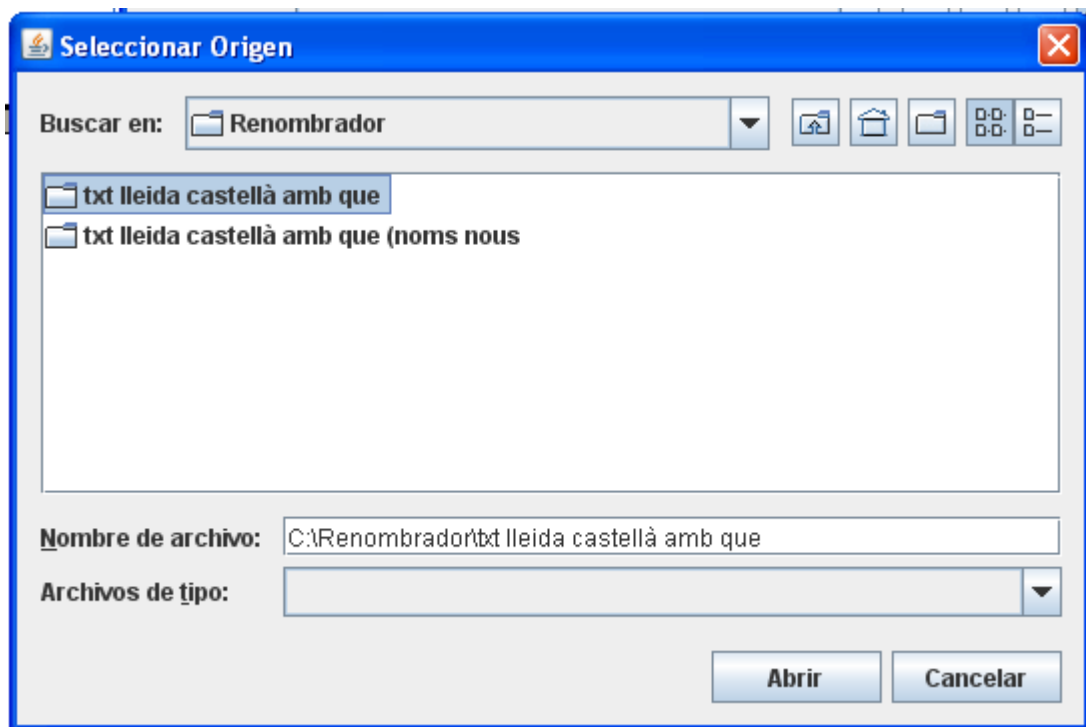
Un cop hàgim preparat els tres elements que necessitem (carpeta amb els txt creats per Amper2006, carpeta on volem guardar els arxius amb les noms nous, arxiu txt que conté la taula de conversió), podem canviar el nom dels arxius.

Per fer-ho, s'ha de:

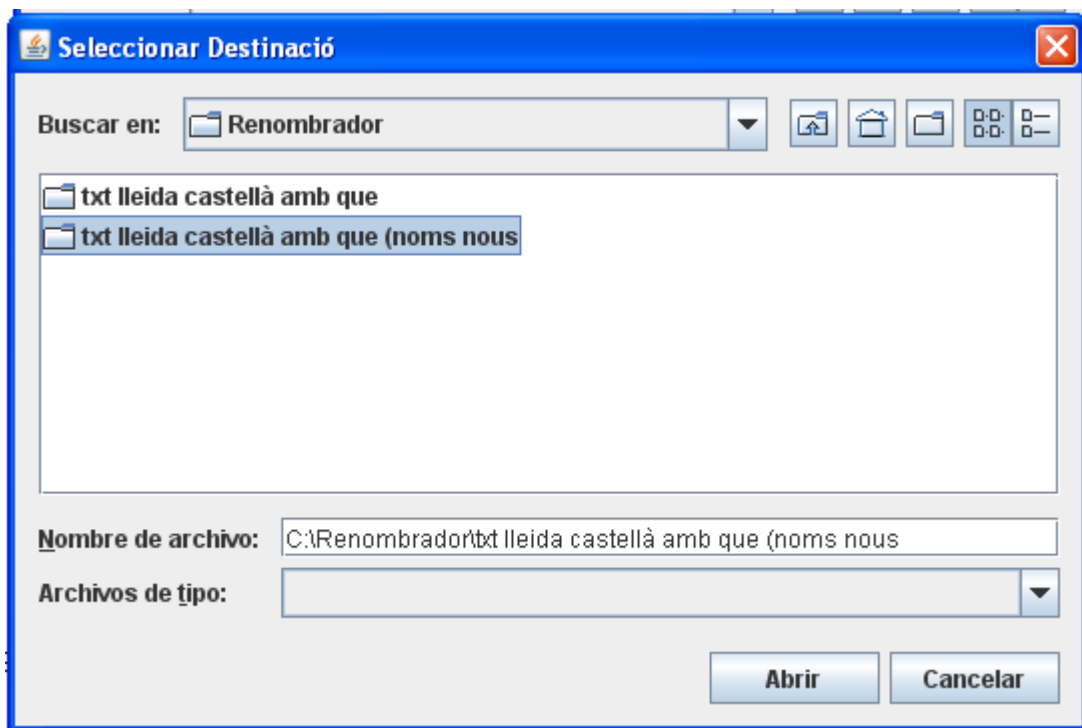
- 1) obrir el programa AmperReno (dos clicks). S'obre una finestra com aquesta:

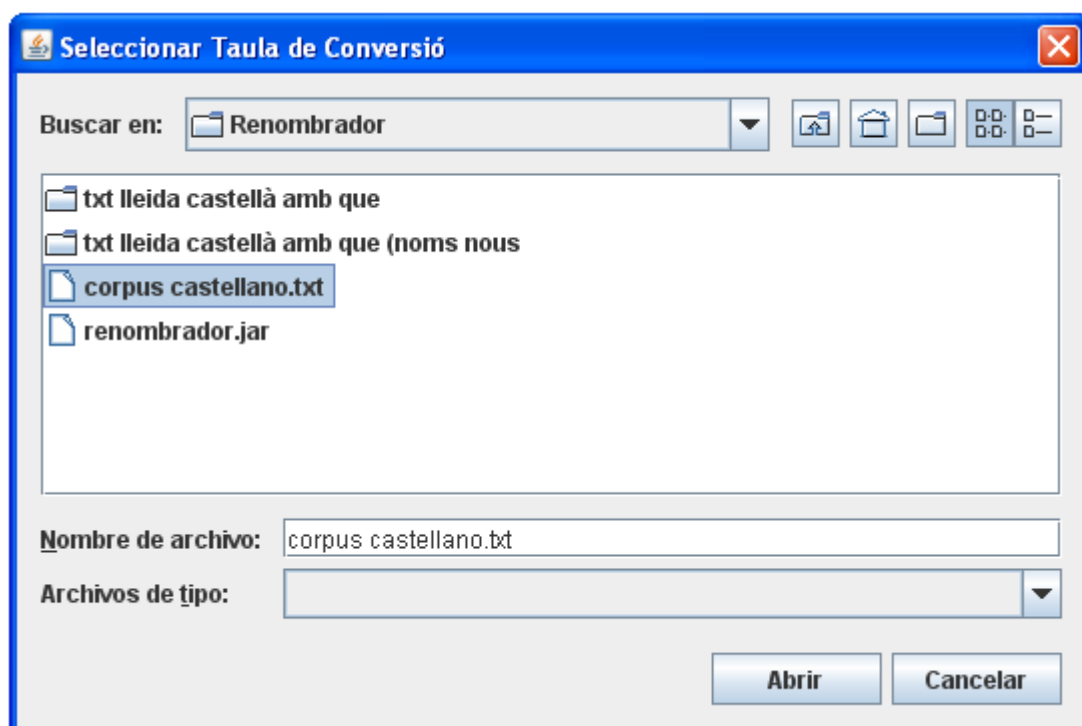
- 2) seleccionar la carpeta d'origen de les dades (és a dir la que conté els txt creats per Amper2006). Per seleccionar-la, s'ha de donar-li al botó "Seleccionar origen". S'obre una finestreta com la següent, de la qual se selecciona la carpeta que ens interessa i donar-li al botó "Abrir".

- 3) seleccionar la carpeta on volem guardar els arxius amb els noms nous. Per fer-ho, s'ha de donar-li al botó "Seleccionar destinació. S'obre una finestreta com la següent, de la qual se selecciona la carpeta que ens interessa i donar-li al botó "Abrir".

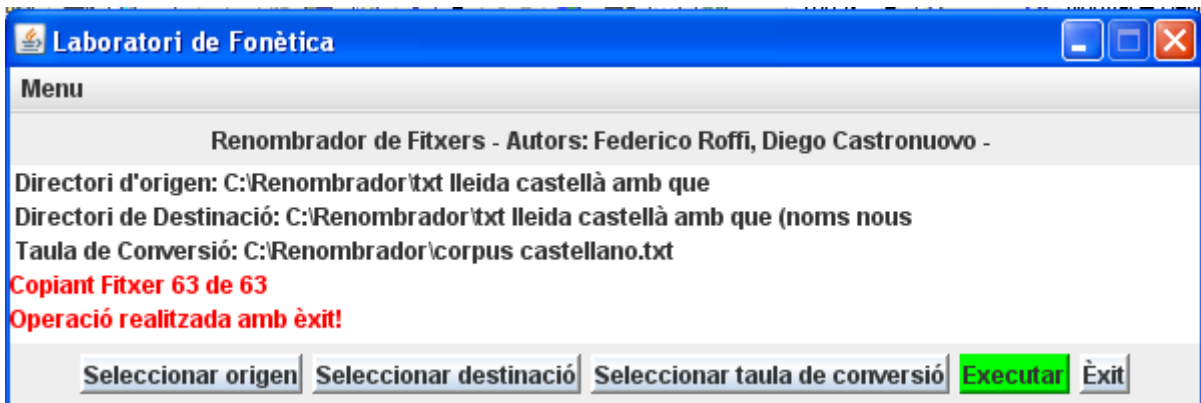
- 4) seleccionar l'arxiu txt que conté la taula de conversió. Per seleccionar-lo, s'ha de donar-li al botó "Seleccionar taula de conversió". S'obre una finestreta com la següent, de la qual se selecciona la carpeta que ens interessa i donar-li al botó "Abrir".

5) executar el programa. Per fer-ho, s'ha de donar-li al botó verd "Executar".

Si tot va bé, apareix una finestreta que diu quants noms s'han canviat i que tot ha anat bé.

Per contra, si hi ha hagut algun problema, el programa avisa que hi ha hagut un error. A més, crea un arxiu de *log*, és a dir un arxiu que ens indica quin tipus de problema hi ha hagut amb quin dels arxius que es volien canviar de nom.

L'arxiu de *log* es guarda automàticament a la mateixa carpeta on hem instal·lat el programa AmperReno, és a dir a la carpeta C:\Renombrador. El nom de l'arxiu de *log* té aquest format:

ANY_MM_DIA_HORA_MINUT_SEGONS-NOM CARPETA DESTINACIÓ

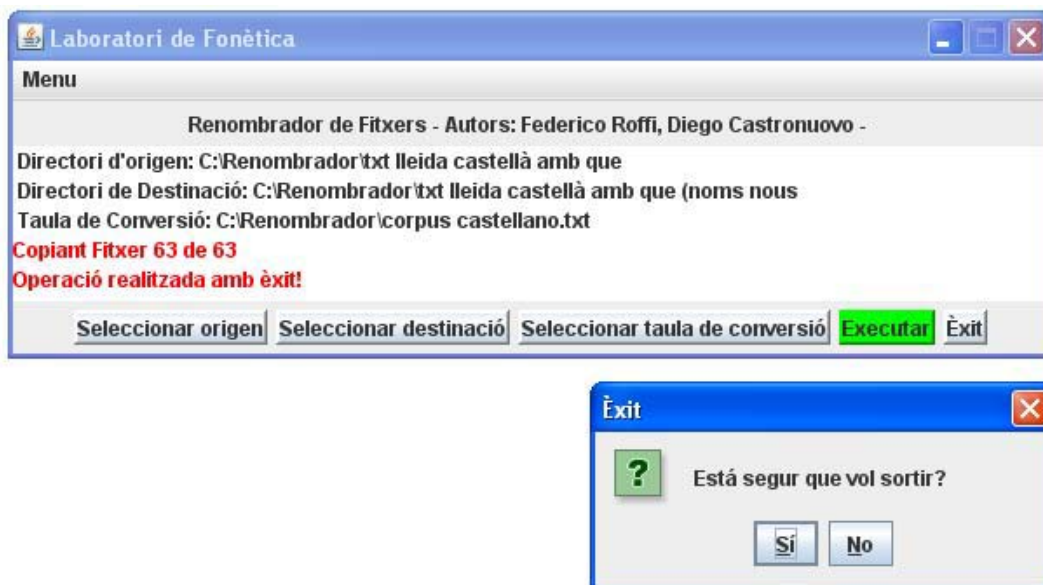
L'arxiu de *log* (que és un txt que s'obre amb el programa Bloc de Notes) ens pot donar aquests missatges d'error:

Misstage	Significat	Remei
El nom de l'arxiu ... no existeix a la taula de conversió.	El programa ha trobat a la carpeta d'origen un arxiu txt que no consta a la taula de conversió.	Controlar si a la carpeta d'origen hi ha algun arxiu que no sigui un txt generat per Amper2006. Controlar que la taula de conversió contingui tots els noms dels arxius que volem canviar de nom.
El nom de l'arxiu ... és massa llarg o massa curt.	El programa ha trobat a la carpeta d'origen un arxiu txt que té un nom que no té 9 dígit.	Canviar el nom de l'arxiu que no té 9 dígit. Recordeu que amb els noms nous d'Amper hi ha 4 dígit que indiquen llengua, localitat i informant.
L'arxiu ... no té una extensió txt.	El programa ha trobat a la carpeta d'origen un arxiu que no és un txt.	Obrir la carpeta d'origen i eliminar l'arxiu no-txt que hi hagi anat a parar per algun error humà.

Després de corregir els errors que hagi indicat l'arxiu de *log*, repetir el procediment explicada en aquest paràgraf (4.3).

4.4. Finalitzar el procés

Un cop hàgim canviat de nom amb èxit els arxius que ens interessin, podem tancar el programa AmperReno. Per fer-ho, s'ha de donar-li al botó "Exit". S'obre una finestreta que ens pregunta si n'estem segurs. Si ho estem, podem tancar el programa.

Ara els arxius amb els noms nous es troben a la carpeta de destinació i estan a disposició per extreure'n les dades amb el programa AmperExtra.

